TAMÁRA ÉS A DÉMON

— VLAGYIMIR MAJAKOVSZKIJ —

Sok városi flótás
csaknem elájult itt
a Tereknél,
Bennem ugyan nem mozdult meg
a meleg vér.
Összerázott az út s morogtam
köpködve,
pajtás,
te jól idekeveredtél.
Nincs itten,
csak víz van,
csak homok van.
Egy ostoba
és egy blőd mese csalt ki.
Csupa giccs,
mint az őrült Jeszenyin volt.
E vad folyót is
Lunacsarszkij
rendezte el
dühöngve, mikor egyszer itt volt?
És futni akartam
vissza, ostobán,
hideg
voltam, akár a vermek,
de fölcsattogott
most az ostor ám,
a táj
varázsa vert meg.
Egy torony mozdult föl a
kobald- s azurnál
szegezve
a szépség
tőrét az erdők során,
hát itt parancsoljon
a művész miniszter úr már,
Pjotr Szemjonovics
Kogán.
A düh
rámront és fojtogat.
te bolond
a fenyvest, a sziklákat itt,
annak adtad
ki zsoldot ad,
S ordítsd
el érte ál-
zsoltárait,

a rangot és
a fényt
adó folyóiratoknak.
A szépségért és
nem a kalandos
dőlt kritikáért,
aranyért sírhatod csak
sikoltva
a dalt te, a lantos.
A hangom rekedt
és lehet, hogy merészebb
ideget tép,
sebez,
mint az áram is,
de e dalnál
tudom kevés
szebb
és ím
meghallgat Tamára is.
De itt jön a cárnő,
a dallamokkal tele van,
izgatja őt
a gitár,
de nálam
a cárnő rég
meszelve van,
nem számít
cár, vagy proli bár.
Ezt mondom,
mert a líráért hát
a bér kevés
még a mosás is
inkább pénzt szimatol,
nem ér
fabatkát sem a kérkedés,
ingyen csak
víz van,
azt ihatol.
Felhördül az úrnő
karja a puskán,
vadként
kihez gyilok sebe ért,
s halkan
csitítom én:
hogy drága mamuskám,
mért fúj?
higgye el kár lesz
kegyedért.
Mint a mozdony
úgy zihál ott,

túlméretezte önt a
tisztelt őse,
kalandjairól
már Lermontov vitázott,
ezért vagyok már
ismerőse,
úgy írja,
nem volt
nő még kéjre vágyóbb,
okosan teszi, ha lám
megbékél.
Fiatal vagyok én,
kellenek a lágy szók.
Béküljünk össze
egy ölelésnél.
A kő
puhább legyen
alattunk a téli hónál.
Istenhez rántson
borzongó áhítat!
Ez lenne a Démon?
Régi
szó már,
mese,
mit a por is átitat.
Ne taszíts le innen, hallod,
e meredélyről,
én ezeken
régesrég túl vagyok már,
mindegy
ha lejön
rólam e kevés bőr,
és a ruhám, —
azért se nagyobb kár.
Csobban
a habokon át
a holttest
lent van a Terekben,
de nézd meg
a gázlámpák utcáiban
Moszkvát,
ha ottan valaki
lenyekken,
az igen.
De hadd legyen már egyszer vége,
a folytatást
írja meg bővebben
Paszternák mester a
versébe.
Ugye
jó így Tamára, ketten?

Nem szövök be én
a versbe durva szókat,
a lírát már
tovább nem pengetem,
a Démonunk
íme
útravalót kap,
s tovatűnt
valahol
messze lenn.
És majd Lermontov jön át
boldog lesz minálunk
kéz kézbe
várjuk s dobol a patak-dal
ülj le közénk, jó borral
kínálunk.
— hozz bort a hősnek,
Tamára, angyal!

Forditotta: ZELEY FERENC

ENYÉM A MÁJUS

— VLAGYIMIR MAJAKOVSZKIJ —

Akik
az utcán hömpölyögnek,
s meggyűrte testüket a gép,
akik ünnepre áhitoznak,
nekigörnyedve rég a rögnek, —
május elseje övék!
Május első napját,
elvtársak barátai
szavakba szőtt dálok fogadják.
Földre friss tavasz-sugár fuss!
Csillogj napfény a hó levén!
Munkás vagyok —
enyém a május!
Paraszt vagyok —
a május az enyém!

Akik
kígyós árok-fenéken
nyúlnak el most ölésre készen, —
akik
páncélszörnyeteg
tornyán ágyút meresztenek,
testvér, feléd,
május elseje övék!

Május első napját
összeölelkezett
ujjal fogadják
a háborúban szétszakadt kezek.
Pihenj géppuskatus!
Fegyver, heverj helyén!
Matróz vagyok —
enyém a május!
Harcos vagyok!
a május az enyém!

Tér
és utca,
kunyhó, ház
mit ropogtat jeges máz, —
s kiket
éhség kínja tép:
puszta
völgy
és erdőség, —
május elseje övék!
Május első napja ma —
hadd dícsérje,
emberek,
gazdag termés
a tavasz forró árama!
Zöldelj rét! Zengj, te bájos!
Gyár kürtje légy serény!
Én vas vagyok —
enyém a május!
Én föld vagyok —
a május az enyém!

Fordította: BÉKÉS ISTVÁN

AZ IGAZI MAJAKOVSZKIJ

A parancsnoki hídon

Ostromolják a Politechnikumot. Zsúfolt sorok. A korlátok recsegnek. A tolongás ledörzsöli a plakátokat a falról. A rendező verejtékezik. Kis kakukfejű, kopasz. A lecsapódó ablakocska mögé húzódik. Katonaságot kér, hogy az előcsarnokot megtisztítsák.

Bezúzzák az üveget, kiforgatják az ajtókat sarkaikból. Ricsaj. Maga Majakovszkij nem tud bejutni a saját előadóestjére. Túsznak tűnik az ostromlók szemében. Váltságot követelnek tőle: ötven visszatérőjegyet... legyen húsz, — és akkor elengedik. De ő tegnap, ma és most szétosztott már vagy tíz visszatérőt és szabadjegyet. Nincs több, kifogyott belőle.

Majakovszkij megpróbál útat törni a kijáratig. Öklelni kezd, forgolódni, kétfelé tolatni, mint a hatalmas, beszorult jégtörő. Aztán egyszer csak hirtelen könnyedén keresztülhalad a sűrű tömegen.